

досвід попередніх років і замість необґрунтованого збільшення дотацій по програмах, які можливо реалізувати, зберегти видатки (на рівні 2017 року – в сумі 4 млрд грн. [1] та по можливості збільшити) за бюджетною програмою «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників».

Література

1. Шпак О. Зміни у правовому регулюванні держпідтримки сільського господарства: проблема ефективності /О. Шпак// Українське право. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrainepravo.com>

2. Про Державний бюджет України на 2017 рік: Закон України від 21.12.2016 № 1801– VIII. Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 3. – ст.31.

3. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004 № 1877 – IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 49. – ст. 527.

4. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 07.12.2017 № 2246–XIX. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>

УДК 342.9(477): 355

Пашинський В.Й., к.ю.н.,
докторант кафедри адміністративного права,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ДОСЛІДЖЕННІ ПРОБЛЕМ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ

Дослідження такого складного багатогранного державно-правового явища як оборона держави, що пронизує усі сфери життя суспільства, потребує використання всіх наявних методів наукового пізнання, досягнутих сучасною наукою, що дозволяє найбільш повно розкрити правову природу, сутність, зміст та особливості об'єкта дослідження.

В сучасній науці методологію розглядають як учення про науковий метод пізнання або систему наукових принципів, на яких ґрунтується дослідження і здійснюється вибір сукупності відповідних пізнавальних засобів, методів, прийомів дослідження [1, с. 361]; як сукупність прийомів, способів і засобів, що являють собою методи пізнання, які об'єднанні в певну систему та використовуються в їх сукупності у процесі конкретних наукових досліджень для отримання нових знань [2, с. 565].

В юридичній науці, враховуючи її галузеву специфіку, використовують різні методи дослідження, в цілому сукупність, систему

методів дослідження. Більшість авторів виділяють у структурі юридичної методології такі основні рівні: філософсько-світоглядний (філософський), загальнонауковий (міждисциплінарний), конкретно-науковий або спеціально-науковий. Деякі науковці окремо виділяють рівень процедур і методик, притаманний конкретному науковому дослідженню тієї або іншої властивості об'єкта [3, с.68; 4, с. 61].

Дослідження проблем адміністративно-правового забезпечення оборони вимагає застосування всіх рівнів юридичної методології, включно з групою методів які називають загальними, загальнонауковими (міждисциплінарними) методами. На підставі змістовного критерію серед загальнонаукових виділяють порівняльний, системний, структурний, функціональний, синергетичний, поведінковий, інституціональний, історичний, логічний та інші методи цього рівня [3, с. 85]. Серед них особливе значення у дослідженні оборони держави має застосування системного методу, який сучасною наукою розглядається як один із основних методів наукового пізнання. Даний метод дозволяє розглядати оборону держави як цілісну соціальну систему, багатогранне комплексне суспільне явище, яке перебуває у системі складних суспільних відносин, зв'язків та залежностей із сукупністю інших суспільних явищ, інститутів і процесів, яка об'єднує взаємопов'язані підсистеми та елементи, що охоплюються діалектикою цілого і частини, загального і окремого. При дослідженні оборони держави затосовуються такі основні положення системного методу:

— державно-правові явища як предмети пізнання мають цілісний характер, що зумовлює наявність у них властивостей, які не зводяться до суми властивостей їх частин;

— елементи будь-якого державно-правового явища, яке є системою, взаємопов'язані один з одним, так само як і кожне явище з множиною інших систем, причому інтерпретація (визначення) властивостей елементів чи систем залежить від властивостей системного цілого, частиною якого вони є;

— будь-яке державно-правове явище має динамічну природу, тобто йому властиві процеси виникнення, становлення, розвитку, зміни та припинення існування;

— функціонування та розвиток цих явищ відбуваються в результаті взаємодії з зовнішнім середовищем при приматі (домінуванні) внутрішніх закономірностей (його саморозвитку) над зовнішніми чинниками та закономірностями [3, с. 86].

Слід наголосити, що для вивчення державно-правових явищ, вивчення правової реальності принципове методологічне значення має також і системний (комплексний) підхід до використання різних методологічних підходів і методів. Адже методологічні підходи і методи дослідження не ізольовані один від одного і можуть мати взаємозумовлений,

інтегративний характер, що викликає появу похідних, синтезованих методів. Так, у нашому дослідженні, враховуючи специфіку предмета, яким є багатогранне комплексне державно-правове явище – оборона держави, в межах системного підходу застосовуються системно-структурний, системно-функціональний, структурно-функціональний методи. Це пояснюється тим, що оборона держави, як і будь-яке державно-правове явище є багатогранним, тому важливим є комплексне, системне дослідження його властивостей як цілісного системного явища і його різноманітних підсистем, складових, елементів, а також умов і факторів, що визначають це явище та впливають на його розвиток, виявлення впливу властивостей окремих частин на систему в цілому, визначенні оптимального режиму її функціонування. За умови пізнання складних об'єктів дослідження, яким є оборона держави, а також через різноманітність елементів складної системи, виникає необхідність розподілення (декомпозиції) системи на системи нижчого рівня (підсистеми), які досліджуються автономно, причому з обов'язковим урахуванням подальшого узгодження цілей кожної підсистеми із загальною ціллю системи. Наприклад, дослідження оборони як складової системи національної безпеки, дослідження складових сектору безпеки і оборони (ЗСУ, інші військові формування, правоохоронні органи) як елементів системи оборони держави та ін. При використанні системного методу досліджують статичні, структурні, динамічні компоненти та властивості, їх внутрішні та зовнішні прояви, генетичні та функціональні зв'язки, взаємодії із середовищем тощо. Основними категоріями, що використовуються в системному дослідженні, є: елемент, частина, ціле; внутрішнє – зовнішнє; аналіз – синтез; статика – динаміка; склад – структура; зв'язки – відносини; властивості тощо [2, с. 72].

Системно-структурний метод дозволяє дослідити структуру об'єктів як певних систем: соціальних, правових і державних, а також їх елементи. За допомогою системно-структурного методу досліджують залежності поведінки суб'єктів, виходячи з їх статусу, місця і ролі в системі держави, державних інститутів та організацій. Зокрема, нами розглянуто проблеми адміністративно-правового статусу суб'єктів забезпечення оборони, їх місце і роль в системі національної безпеки і оборони держави, систему спеціальних суб'єктів забезпечення оборони (сектору безпеки і оборони). В той же час, системно-функціональний метод дозволив розглянути питання ефективності адміністративно-правового забезпечення оборони через виділення форм взаємодії суб'єктів забезпечення оборони, визначення їх повноважень, компетенції, функцій та розробити пропозиції щодо законодавчого врегулювання питання розмежування повноважень між суб'єктами забезпечення оборони держави.

Таким чином, застосування системного підходу у дослідженні проблем адміністративно-правового забезпечення оборони дозволяє

найбільш повно дослідити оборону держави як цілісну соціальну систему, багатогранне комплексне державно-правове явище.

Література

1. Сокурєнко В.В. Публічне адміністрування сферою оборони України : дис.... док. юр. наук : 12.00.07 / В.В. Сокурєнко. – Х., 2016. – 574 с.
2. Табарин І.В. Современная теория права: новый научный курс : монографія / І.В. Табарин. – М., 2008. – 624 с.
3. Гусарєв С.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : Навч. посіб. / С.Д. Гусарєв, О.Д. Тихомиров. – К.: Знання, 2005. – 655 с.
4. Кельман М.С. Юридична наука : проблеми методології : [монографія] / М.С. Кельман. – Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2011. – 492 с.
5. Вишневецька С.В. Методологія науки трудового права : монографія / С.В. Вишневецька. – К.: Ніка-Центр, 2014. – 332 с.

УДК 340.12+338(043.2)

Петренко Є.С., студентка магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Бородін І.Л., д.ю.н., професор

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ НАУКИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Українська правова наука формується в складних умовах та потребує розвитку в умовах Євроінтеграції. Це пов'язано як з відсутністю державної незалежності протягом значних періодів історії, так й з геополітичним положенням України та ідеологічним впливом на українське суспільство досить протилежних за змістом європейських та східних концепцій.

Для України Європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок Європейського Союзу (далі – ЄС). Як невід'ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку, саме тому розвиток української правової науки є невід'ємною частиною розвитку країни та її громадян.

Так, враховуючи воєнні події в Україні та їх наслідки, особливу увагу приділено захисту прав людини в умовах військового конфлікту, правовому статусу біженців та внутрішньо переміщених осіб, а також проблемам правового статусу тимчасово окупованих територій України.

Підписання договору про асоціацію між Україною та ЄС зумовлює